

Jo on nyt ollut Oulun kuvia näytteillä! Loppukesästä ensin Hilka Inkalan piirroksia Turkansaaren tupa näyttelyssä, sitten, muistelen, syksyn tuntu-massa Julia Lahden pikku maalauksia kodikkaassa kotinäyttelyssä, vähän samojakin kuin keväällä Vikkulan talossa, josta oli ollut tarkoitus saada kuva vastapäisestä Toppeliustalosta tälle palstalle, mutta olikin kuva sitten myyty Oulusta pois. Sitten oli hieno Juho Mäkelän muistonäyttely monine oulu-laisaiheineen. Suuressa sekavassa aluetaidenäyttelyssäkin oli sitten myös Oulun kuvia, ja heti sen jälkeen samoissa Taide-museon tiloissa Uuno Laukan suurnäyttely, realistinen retrospektiivinen, taaksepäin katsova ja katsastava. Suurmenestys yleisömäärän osalta. Herätti muistoja, palautti mieleen: "Muistatko tuota . . . Kuka tuo on. . . Eikö tuo oo' . . . Voi veljet. . . Onko tuollaistakin ollut?" Vanhoilla oli muistelemista, nuorilla kysymistä.

Tunnelmallisimpia Laukan vanhoista kuvista oli kuva Vanha Tuiran silta. Nimittelen näin, useimmista kuvista kun valitettavasti puuttui nimi ja vuosi. Vanha Tuiran eli Kolmas silta, niin vanha, ettei vielä ollut notkollakaan. Muutkin kuin vanhat muistavat, että sillan korkeimmalla kohdalla oli molemmin puolin jalkakäytävää ulkonema ja ulkonemassa puupenkki. Monta kertaa siihen on pitänyt istahtaa ihmettelemään. Ennen-vanhaan oli tapana kiertää sil-lat, lie tapa taattojen vieläkin!

— Ennakkoselitykseksi seuraa-vaa varten: Ennenvanhaan oli myös tapana kerätä reikäkortil-la pikkurahaa partiopoikatyöhön vai olikohon NMKY-työhön yleensä. Oulussa se siis oli Pohjan Veikkokien hommaa. Antti Rissanen, Auku, arkkitehti, kertoi siinä kuvan ääressä, että heillä, parilla pikkupojalla, oli tapana istua tuossa Kolmannen sillan puupenkillä, siinä "nurkan takana" joka senmittaiset naperot peitti kokonaan kävelijän silmältä. Kun pahaa aavistamaton setä tai tati sitten tuli kohdalle, olikin nokan alla yhtäkkiä nätin ja nällin näköinen pikkupoika, joka kohteliaasti, että pistääkö tati . . . setä riään tähän korttiin partiopoikatyön hyväksi . . . Se oli kuin rysä, että . . .

Muutamia viikkoja taaksepäin ilmestyi markkinoille kaksi tyylikästä parhain mahdollisin offset-menetelmin painettua vihkosta, kaupunginsien julkaisema Oulun kaupungintalo eli kuvia ja lyhyt historiikki Seura-huoneesta- "Susiteetista" nykyiseksi Kaupungintaloksi ja Oulun yliopiston englanninkielinen esite erinomaisen onnistunein värikuvin, "koko" Oulu, Linnanmaa ja Kontinkangas myös ilmasta. Ja sitten alkoi kohina Hilka Inkalan kirjasta Oulun kuva. Anteeksi nyt, arkkitehti Jorma Huusko, ei ole tarkoitus yhtään vähätellä Teidän suurta ja asiantuntevaa osuuttanne, mutta kuva on aina kuva ja Hilkan kuvat tapaus erikseen. Hilka Oulun kuvineen

on jo käsite. Kun kirja myöhästyti viikon siitä, mitä oli luvattu, sitä ehdittiin kaivata niin kiihkeästi, että sekä Pohjalaisen puheenjohtaja että yllekirjoittanut olivat onnellisia, kun eräänä perjantai-iltana saivat sentään pitää kirjaa vartin käsissään ja selailia. Kaikki oli myyty jo etukäteen.

Hilkan Oulun piirrokset ovat ilahduttaneet ja ihastuttaneet jo tähän mennessä laskemattoman monta entistä ja nykyistä oulu-laista. Nyt osa näistä töistä on koottu Pohjoisen julkaisemaan ja Kalevan painamaan kauniiseen kirjaan, joten ovat kaiken kansan tavoitettavissa, noin 60 kuvaa. Kun kirjan hinta on 60 markkaa, on siis kuvan hinta yksi inflaatiomarkka. Niin halvalla ei taidetta saa mistään. Osa piirroksista on suoraan luonnosta, huomattava osa vanhoista valokuvista. Hilka Inkalalle näyttää syntyneen oma ("omituisen") hieman haikeanromanttinen mielikuvansa omasta Oulustaan ennen tätä meidän aikaamme, olkoon vain, että osa kuvista on siis suoraan kohteesta. Hilkan näkemys ja taitelijan tyyli ovat sopusoinnussa keskenään. Kirja on viehättävä vetoomus vanhan puolesta kylmän kovan arjen keskellä. Jorma Huusko kokoaa ja taittaa hienosti. Vahinko vain, että teksteihin on päässyt vallon omituisia virheitä, kuten Laskuniemen lastentarha (kun virallisenkin nimi alusta alkaen on ollut Ainolan lastentarha), kasarmien rakentamisaika on jäänyt

kysymättä, sotilassairaala, "Vanhasta läänistä", on tehty kaupunginsairaala, jota se ei ole koskaan ollut. Ymmärrettävämpiä virheitä on Maaherransaari, kun pitäisi olla Plaatan-saari ei vain siksi, että on Plaatan-saari, vaan koska on kaupungin kaikkein vanhimpia säilyneitä paikallismuistoja. Frans Michaelin muisto on perusteluitta liitetty veljensä Franzenin taloon. No, tämä pakina ei ole arvosteluksi tarkoitettu, kiitokseksi vain.

Juuri ilmestyneessä Kallion "viitosessa" on kansikuva, jonka tekijä on Osmo Santamäki. Moni ehkä tunnistaakin kuvan: sehän on Lipposen pihasta, Torikatu 39. Kalltiosta on vain teksti unohtunut. Kuvasta tulevat mieleen kaikki sen pihan Lipposet ja Lipposista assosioituu mieleen Oulu, Oulun tietoperinne, Oulun kuva, Oulun kaskut. Muistakaa: nyt kootaan Oulun kaskuja. Jos ei huvita kirjoittaa, soittakaa Ainolan museoon ja sopikaa vastaanotosta tai kotikäynnistä. Nyt on viimeinen taisto. Sama Santamäki, joka myös kuvittaa sananparsia Liittoon, on julkaissut omin neuvoin hauskan kuvakirjan Vanhaa mallia. Kuvitetuista sananparsia Pohjois-Suomesta.